

## Nr 3

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1966/67 inom utrikesdepartementets verksamhetsområde jämte i ämnet väckta motioner.*

(1:a avd.)

## DRIFTBUDGETEN

## Tredje huvudtiteln

## Utrikesdepartementet m. m.

1:o) **Utrikesförvaltningen: Avlöningar.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t (bilaga 5, punkt A 1, s. 4—10 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 3 januari 1966) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för utrikesförvaltningen enligt vad i statsrådsprotokollet förordats, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för utrikesförvaltningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67, dels ock till Utrikesförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 46 066 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehåft dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Hernelius* (I: 257) och den andra inom andra kammaren av herr *Björkman* (II: 327), i vilka hemställts att riksdagen för närvarande måtte avslå förslaget om inrättande av en fast representation i Sudan och att vederbörande utskott måtte vidtaga härav föranledd sänkning av begärda anslag,

dels ock en inom andra kammaren av herrar *Rimmerfors* och *Ullsten* väckt motion (II: 455), vari hemställts att riksdagen måtte a) i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att en beskickning upprättas i Lusaka i Zambia, b) anvisa ett härför erforderligt anslag under tredje huvudtiteln.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionerna I: 257 och II: 455.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 44 239 000 kr.

Departementschefens förslag innebär en omorganisation av utlandsinformationen, som bl. a. innefattar en förstärkning av informationsfunktionerna i utrikesdepartementet genom inrättandet av en särskild informationsbyrå. Byrån föreslås övertaga de uppgifter, som för närvarande åvilar allmänna sektionen inom pressbyrån och Svensk-amerikanska nyhetsbyråns stockholmskontor samt få en på länder eller regioner indelad organisation. Pressbyrån skulle herefter helt ägna sig åt uppgiften av vara språkrör för utrikesdepartementet i utrikespolitiska frågor gentemot svensk och utländsk publik. För ändamålet föreslås att personalresurserna på informationssidan förstärkes med bl. a. en tjänst som kansliråd i Br 3 (chef för informationsbyrån) och två tjänster som departementssekreterare i Br 1 resp. Ar 25.

I Khartoum i Sudan föreslås inrättandet av ett beskickningskansli med en förste ambassadsekreterare som t. f. chargé d'affaires. Samtidigt beräknas medel för en kanslibiträdestjänst; kansliet anses böra underställas beskickningschefen i Kairo.

Vidare framlägges förslag till bokförings- och redovisningssystem och automatisk databehandling ävensom stadfästande av den försöksvis bedrivna verksamheten med central och ansluten utlandsmyndighet.

Anslagsposten för utlandstillägg, som för närvarande är obetecknad, föreslås skola upptagas förslagsvis.

I övrigt innebär förslaget ökade anslag för automatiska kostnadsökningar samt för vissa personal- och tjänsteförändringar.

*Utskottet*, som under punkten 18 i det följande tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag till omorganisation av utlandsinformationen, som bl. a. innefattar inrättandet av en särskild informationsbyrå inom utrikesdepartementet, har icke något att erinra mot härför förordad förstärkning av personalresurserna inom utrikesförvaltningen.

Utskottet finner sig vidare kunna tillstyrka förslagen om rationalisering av den kamerala verksamheten vid utrikesrepresentationen.

Såsom i propositionen framhållits är för närvarande beskickningschefen i Addis Abeba ackrediterad även i Khartoum. Detta har visat sig otillfredsställande med hänsyn till dennes vida verksamhetsområde. Härvid åsyftas närmast de omfattande SIDA-projekten i Etiopien och den roll Addis Abeba spelar i pan-afrikanska sammanhang, vilket medfört att sändebudet icke effektivt kan tagas i anspråk även i Sudan. Då möjligheter torde föreligga för ytterligare utveckling av handeln mellan Sverige och Sudan har det bl. a. från näringslivet framställts önskemål om en mera stadigvarande svensk bevakning av den sudanesiska marknaden. Fråga om upprättandet av en svensk representation i Khartoum, som sedan länge diskuterats, har aktualiserats genom att ett avtal mellan Sverige och Sudan om finansiellt bistånd till ett belopp av 35 milj. kr. nyligen undertecknats. Ej minst med

hänsyn härtill och då avtalet även trätt i kraft anser utskottet sig böra tillstyrka inrättandet av ett beskickningskansli i Khartoum med den begränsade omfattning, varom nu är fråga. Av det anförda följer att utskottet icke biträder motionerna I: 257 och II: 327.

Vad beträffar det i motionen II: 455 väckta förslaget om upprättandet av en svensk beskickning i Zambia finner utskottet de i motionen anförda synpunkterna beaktansvärda. Då enligt vad utskottet under hand inhämtat Kungl. Maj:t för närvarande med uppmärksamhet följer denna fråga anser utskottet, att något initiativ från riksdagens sida i anledning av motionen icke nu torde vara påkallat.

Kungl. Maj:ts förslag i övrigt under nu ifrågavarande punkt synas böra godtagas.

Utskottet hemställer,

I. att motionen II: 455, i vad den avser skrivelse till Kungl. Maj:t, icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda;

II. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 257 och II: 327 samt II: 455, sistnämnda motion i vad den avser medelsanvisning,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för utrikesförvaltningen enligt vad i statsrådsprotokollet förordats,

b) godkänna följande avlöningsstat för utrikesförvaltningen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1966/67:

#### *Avlöningsstat*

1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena .....	94 000
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	16 926 000
3. Arvoden bestämda av Kungl. Maj:t .....	20 000
4. Exspektansarvoden bestämda av Kungl. Maj:t .....	300 000
5. Avlöningar till icke-ordinarie personal ....	13 724 000
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....	9 677 000
a) Representationsbidrag till ministern för utrikes ärendena ..	30 000
b) Representations- och hyresbidrag till vissa befattningshavare i utrikesdepartementet .....	77 000
c) Utlandstillägg, <i>förslagsvis</i> ....	6 000 000
d) Särskilda förmåner i övrigt, <i>förslagsvis</i> .....	3 570 000

7. Av vederbörande utlandsmyndigheter anställd personal .....	5 150 000
8. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, <i>förslagsvis</i> .....	175 000
	Summa kr. 46 066 000

c) till *Utrikesförvaltningen: Avlöningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 46 066 000 kr.

2:o) **Utrikesförvaltningen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 2, s. 11 och 12), innebärande en ökning av anslaget med 1 154 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utrikesförvaltningen: Omkostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 13 577 000 kr.

3:o) **Representationsbidrag till utlandstjänstemän.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 3, s. 12), som innebär en i huvudsak av allmänna kostnadsstegringar utomlands betingad höjning av anslaget med 50 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Representationsbidrag till utlandstjänstemän* för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 3 650 000 kr.

4:o) **Vissa bostadskostnadsersättningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 4, s. 12 o. 13), som innebär en till följd av ökad statsförhyring av bostäder föranledd minskning av anslaget med 240 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Vissa bostadskostnadsersättningar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 3 360 000 kr.

5:o) **Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 5, s. 13), som innebär en höjning av anslaget med 170 000 kr., varav 70 000 kr. avser inköp av en bokföringsmaskin för generalkonsulatet i New York och resterande 100 000 kr. allmänna kostnadsstegringar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Inventarier för beskickningar, delegationer och konsulat* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 2 695 000 kr.

6:o) **Kursdifferenser.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 6, s. 13), som innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,  
att riksdagen må till *Kursdifferenser* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

7:o) **Ersättningar åt olönade konsuler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 7, s. 13 och 14), som innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,  
att riksdagen må till *Ersättningar åt olönade konsuler* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kr.

8:o) **Särskilda förhandlingar med främmande makter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 8, s. 14), som innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,  
att riksdagen må till *Särskilda förhandlingar med främmande makter* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 3 500 000 kr.

9:o) **Kostnader för vissa nämnder m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 9, s. 14), som innebär att anslaget höjes med 40 000 kr., till följd av föreliggande belastningsvärden och planerad verksamhet under nästkommande budgetår, hemställer utskottet,  
att riksdagen må till *Kostnader för vissa nämnder m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 80 000 kr.

10:o) **Kommittéer m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 10, s. 14), som innebär att anslaget minskas med 150 000 kr. till följd av föreliggande reservation och beräknad belastning, hemställer utskottet,  
att riksdagen må till *Kommittéer m. m.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

11:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 11, s. 15), som innebär att anslaget höjes med 570 000 kr. på grund dels av att från tidigare år kvarstående reservationer förbrukats, dels ock av bidrag till ett kulturcentrum som uppförs till minne av president Kennedy, hemställer utskottet,  
att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 695 000 kr.

12:o) **Tillfälliga representationskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt A 12, s. 15), som innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälliga representationskostnader* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 600 000 kr.

### **Bidrag till vissa internationella organisationer**

13:o) **Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 1, s. 16), som innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kr.

14:o) **Förenta Nationerna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 2, s. 16 och 17), som innebär att anslaget höjes med 500 000 kr. på grund dels av allmän kostnadsstegring, dels av nya uppgifter, som ålagts världsorganisationen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förenta Nationerna* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 10 800 000 kr.

15:o) **Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 3, s. 17), som innebär att anslaget höjes med 300 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD)* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 3 300 000 kr.

16:o) **Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA).** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 4, s. 18), som innebär att anslaget höjes med 200 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA)* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 1 600 000 kr.

17:o) **Europarådet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 5, s. 18), som innebär att anslaget höjes med 20 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Europarådet* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 820 000 kr.

### Information om Sverige i utlandet

18:o) **Omorganisation av utlandsinformationen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (s. 67—74) att godkänna vad departementschefen anfört i fråga om informationskollegiet.

Med utgångspunkt från en av upplysningsberedningen den 22 september 1965 framlagd utredning angående reorganisation av utlandsinformationen föreslås att upplysningsberedningens arbetsuppgifter som samordnande organ övertages av ett kollegium, bestående av informationsorganens chefer samt representanter för de närmast berörda departementen. Kollegiets ordförande bör förena ordförandeskapet med uppgiften att stå till vederbörande departementschefers förfogande som rådgivare i frågor berörande utlandsinformationen samt att i informationskollegiet samordna planering och utförande av sådan svensk informationsverksamhet i utlandet som helt eller delvis bekostas av statsmedel eller för vilken statliga eller statsunderstödda organ eller institutioner tas i anspråk.

Vidare föreslås inrättandet av ett sekretariat under kollegieordförandens direkta ledning. Det bör normalt bestå av en sekreterare samt tjänstemän med särskild erfarenhet av informationsarbete jämte biträdespersonal. Detta motsvarar upplysningsberedningens nuvarande sekretariat. Kostnaderna för sekretariatet bör liksom hittills bestridas från anslag under titonde huvudtiteln. Avlöning till upplysningsberedningens nuvarande ordförande och sekreterare bestrids f. n. från tredje huvudtitelns kommittéanslag. Kostnaderna för informationskollegiet bör av praktiska skäl i fortsättningen bestridas från samma anslag som sekretariatet.

Beträffande en inom utrikesdepartementet föreslagen nyinrättad informationsbyrå hänvisas till vad härutinnan anförts under punkten 1.

Verksamheten vid Svensk-amerikanska nyhetsbyråns kontor i New York — Swedish Information Service — föreslås skola övertagas av staten och finansieras genom en särskild anslagspost under tredje huvudtiteln. Utrikesdepartementet blir kontorets huvudman i Sverige.

*Utskottet.* Det framlagda förslaget till organisation av utlandsinformationen innebär i huvudsak en permanentning av de arbetsformer, som den nuvarande upplysningsberedningen under sina tre verksamhetsår provisoriskt tillämpat. Den av beredningen verkställda utredningen i ärendet har visat, att beredningen varit ett praktiskt instrument för informationsverksamhetens koordinering. Utskottet, som finner önskvärt att denna verksamhet får en fast organisation, vill tillstyrka inrättandet av ett kontinuerligt arbetande centralt samarbetsorgan för utlandsinformation — informationskollegiet — som övertar upplysningsberedningens nuvarande funktioner.

Informationskollegiet föreslås få en tätare sammanträdesfrekvens och ett mindre antal ledamöter än den nuvarande upplysningsberedningen, varigenom det under mindre tungrodda former kan förmedla information mellan de olika upplysningsorganen och planlägga för dessa gemensamma aktioner.

Utskottet vill icke framställa någon erinran mot förslaget om informationskollegiets sammansättning. Utskottet anser värdefullt att, såsom avsetts, till kollegiets sammanträden även kallas representanter för andra departement och organisationer än dem, som ingå som permanenta ledamöter i kollegiet, då ärenden av direkt intresse för dem stå på kollegiets dagordning. Mot kollegiets föreslagna arbetsformer och arbetsuppgifter har utskottet icke heller något att invända. I beredningens förslag till omorganisation behandlas även behovet av att ge den samlade informationsverksamheten och samordningsfunktionen i kollegiet en fast förankring i samhälle och näringsliv genom representation för myndigheter och organisationer. Man har därvid varit inne på tanken att upprätta ett råd för Sverigeförmedling utomlands, som skulle ägna sig åt frågor om den samlade utlandsinformationens inriktning, utformning och resurser. Denna fråga har emellertid ansetts böra hållas öppen tills vidare, varvid avsikten är att i kontakt med arbetsmarknad, näringsliv och kulturliv söka finna en lämplig form för en dylik förankring. Utskottet förutsätter, att frågan om de olika intresseorganisationernas inflytande på verksamheten därvid närmare prövas.

Utskottet finner skäl tala för att, såsom föreslagits, spørsmålet om Svenska institutet som organ för utlandsinformation och kulturutbyte blir föremål för särskild utredning.

Då utrikesdepartementets nya organisation fastställdes av 1963 års riksdag lämnades, såsom departementschefen erinrat om, frågan beträffande press- och informationssidan öppen. Förslag framlägges nu om departementets organisation även på detta område. Vid sin granskning av förslaget har utskottet funnit sig böra tillstyrka inrättandet inom utrikesdepartementet av en särskild informationsbyrå, som bör övertaga de uppgifter som nu åvila allmänna sektionen inom pressbyrån och Svensk-amerikanska nyhetsbyråns stockholmskontor. Det synes lämpligt att byrån får en på länder eller regioner indelad organisation med ett kansliråd som chef. Under punkten 1 har utskottet tillstyrkt den förstärkning av personalresurserna, som tillkomsten av informationsbyrån medför.

Vad departementschefen i övrigt anfört har icke givit utskottet anledning till erinran. Detta innebär bl. a. att utskottet tillstyrker att verksamheten vid Svensk-amerikanska nyhetsbyråns kontor i New York — Swedish Information Service — övertages av staten och finansieras genom en särskild anslagspost under anslaget Informationsverksamhet om Sverige i utlandet. Beträffande medelsanvisningen härför kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande.



Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet anför.

### Diverse

19:o **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond. Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna E 1 och E 2, s. 80) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1966/67 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Beskickningsfastigheternas delfond* ett förslagsanslag av 13 863 000 kr.;

b) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 1 877 000 kr.

20:o) **Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 3, s. 80 och 81), som innebär en av belastningen föranledd höjning av anslaget med 25 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare m. fl.* för budgetåret 1966/67 anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kr.

21:o) **Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandsvenskar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 4, s. 81), som innebär att anslaget minskas med 5 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 10 000 kr.

22:o) **Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 5, s. 81), som innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bestridande av resekostnader för inom Förenta Nationerna utsedda svenska stipendiater* för budgetåret 1966/67 anvisa ett reservationsanslag av 7 000 kr.

23:o) **Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt E 6, s. 82—87) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 603 000 kr.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Segerstedt Wiberg m. fl.* (I: 155) och den andra inom andra kammaren av herrar *Svensson* i Kungälv och *Rimmerfors* (II: 210), hemställt att riksdagen måtte dels till Upplysningsverksamhet rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor under tredje huvudtiteln för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 628 000 kr., dels ock i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att 100 000 kr. av nämnda anslag må utgå som bidrag till Svenska FN-förbundet och med detsamma samverkande organisationer.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen I: 155.

Anslagsposten Utrikespolitiska institutet föreslås höjd med 200 000 kr. till 528 000 kr. Härav avses 25 000 kr. för individuella och generella löneförbättringar för personalen, 34 000 kr. för anställning av en tjänsteman med sakkunskap i dokumentationsteknik för bibliotekets och arkivets behov, 35 000 kr. för inredning i samband med inflyttning i nya lokaler samt 210 000 kr. för täckning av hyreskostnaderna för de nya lokalerna. I anslaget för innevarande budgetår ingick ett engångsbidrag på 104 000 kr. till flyttnings- och inredningskostnader.

Anslagsposten Svenska FN-förbundet har för innevarande budgetår utgjort 95 000 kr. Departementschefen föreslår att bidraget till förbundet uppräknas med 10 000 kr. Då samtidigt det särskilda bidraget på 30 000 kr. i samband med FN:s internationella samarbetsår bortfaller innebär förslaget i realiteten en minskning med 20 000 kr.

*Utskottet* har funnit den gjorda anslagsberäkningen rörande Utrikespolitiska institutet böra godtagas, varför utskottet tillstyrker att bidraget till institutet ökas med 200 000 kr.

I enlighet med riksdagens önskemål (statsutskottets utlåtande 1964: 3) tillkallade Kungl. Maj:t år 1964 en utredningsman med uppgift att göra en översyn av möjligheterna att samordna informationsverksamheten i Sverige om Förenta Nationernas syfte, organisation och verksamhet, utmynnande i förslag ägnade att på ett ändamålsenligt sätt tillvarata förefintliga resurser för att skänka upplysningsverksamheten ökad effekt, bl. a. genom en koordinering av de insatser, som av olika organ kunna göras för att sprida kännedom om och förståelse för FN. Den verkställda utredningen har visat, att ett nära samarbete existerar mellan de olika in-

stanser, som svara för huvuddelen av upplysningsverksamheten i Sverige om FN och dess underorgan. Utredningen fann emellertid, att informationen icke kunde koncentreras till en enda myndighet eller organisation men att en längre gående samordning av de olika informationsinstansernas verksamhet än den som nu är fallet vore angelägen.

Departementschefen har framhållit, att berörda myndigheter och av staten obundna organ synas utan undantag vara medvetna om behovet av ytterligare åtgärder i riktning mot en samordning och anser för sin del att Svenska FN-förbundet därvid torde kunna spela en betydelsefull roll.

Med hänsyn till vad departementschefen och utredningen anfört har utskottet anledning förutsätta, att Kungl. Maj:t ägnar denna fråga fortsatt uppmärksamhet.

Vad beträffar upplysningsarbetet om FN-organens insatser i u-länderna och Sveriges medverkan i denna verksamhet anser utskottet i likhet med styrelsen för internationell utveckling (SIDA), att huvudansvaret för denna del av FN-informationen allt framgent måste bäras av SIDA i fortsatt och fördjupat samarbete med Svenska FN-förbundet.

Utskottet delar statskontorets av departementschefen biträdda uppfattning om angelägenheten av att möjligheterna till rationalisering av produktionen och distributionen av informationsmaterial bli beaktade i den fortsatta verksamheten.

Svenska FN-förbundet och med detsamma samverkande organisationer ha för nästa budgetår begärt statsbidrag med sammanlagt 100 000 kr. Samma yrkande har framställts i de båda föreliggande motionerna. Äskandet innebär en höjning av bidraget i förhållande till innevarande budgetår med 35 000 kr., varvid hänsyn icke tagits till det engångsbidrag av 30 000 kr., som förra årets riksdag beviljade förbundet i samband med FN:s internationella samarbetsår.

Med hänsyn till FN-förbundets växande informationsuppgifter är utskottet berett tillstyrka en höjning jämväl för nästa budgetår av bidraget till förbundet men anser i likhet med Kungl. Maj:t att höjningen bör begränsas till 10 000 kr. Utskottet vill härvid erinra om att ifrågavarande bidrag höjdes av såväl 1964 som 1965 års riksdagar. Av det anförda följer att utskottet avstyrker de föreliggande motionerna.

Kungl. Maj:ts förslag i övrigt synes böra godtagas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 155 och II: 210, till *Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor* för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 603 000 kr.

## KAPITALBUDGETEN

## Statens allmänna fastighetsfond

24:o) **Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 1, s. 88—91) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1966/67 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 000 000 kr.

Av från tidigare budgetår reserverade och för innevarande budgetår till förfogande ställda medel återstår vid utgången av år 1965 ett belopp av 4 918 000 kr.

*Utskottet.* Det äskade anslaget är avsett att utnyttjas för beslutade byggnadsarbeten samt för att möta behov, som kunna uppkomma beträffande de utlandsmyndigheter, för vilka tomt- eller fastighetsfrågan ännu icke lösts. Utskottet har vid sin granskning av de beräkningar, som ligga till grund för anslaget, funnit motiverat, att detsamma uppföres med av Kungl. Maj:t äskat belopp. Såsom förutsatts i 1952 års riksdagsbeslut i samband med det lämnade bemyndigandet för Kungl. Maj:t att inom ramen för anvisade medel inköpa, uppföra och iståndsätta fastigheter för utrikesrepresentationen bör Kungl. Maj:t jämväl för nästa års riksdag anmäla, vilka åtgärder som i här förevarande avseenden vidtagits under det närmast förflutna budgetåret.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Inköp, uppförande och iståndsättande av fastigheter för utrikesrepresentationen* för budgetåret 1966/67 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kr.

25:o) **Inköp av tomt för beskickningen i Washington.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 91 och 92) och under erinran om att anslaget avser ett belopp av 4 milj. kr. hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att Kungl. Maj:t under budgetåret 1966/67 må förfoga över det på riksstaten för budgetåret 1962/63 under statens allmänna fastighetsfond anvisade investeringsanslaget *Inköp av tomt för beskickningen i Washington.*

## Statens utlåningsfonder

26:o) **Biståndsförvaltningens lånefond.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (s. 92 och 93) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1966/67 anvisa ett investeringsanslag av 200 000 kr.

För att underlätta anskaffning av privata fordon för biståndsverksamheten på fältet kan de vid styrelsen för internationell utveckling anställda bilaterala experter beviljas lån om högst 7 500 kr. från reservationsanslaget Fältprojekt. Departementschefen anser det riktigare att tillgodose detta lånebehov från en särskild fond.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare bestämmelser rörande fondens förvaltning samt om lånevillkor m. m.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Biståndsförvaltningens lånefond* för budgetåret 1966/67 anvisa ett investeringsanslag av 200 000 kr.

27:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande i fråga om nedannämnda av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

- punkten C 1:* Förenta Nationernas utvecklingsprogram (UNDP),
  - punkten C 2:* Förenta Nationernas barnfond (UNICEF),
  - punkten C 3:* Övrigt multilateralt tekniskt bistånd,
  - punkten C 4:* Humanitärt bistånd till flyktingar m. fl.,
  - punkten C 5:* Styrelsen för internationell utveckling (SIDA): Avlöningar,
  - punkten C 6:* Styrelsen för internationell utveckling (SIDA): Omkostnader,
  - punkten C 7:* Fältverksamhet,
  - punkten C 8:* Stipendiat- och kursverksamhet,
  - punkten C 9:* Rekrytering och utbildning av fältpersonal samt
  - punkten D 1:* Informationsverksamhet om Sverige i utlandet;
- vilket utskottet härmed får för riksdagen  
anmäla.

Stockholm den 15 februari 1966

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

---

*Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit*

från f ö r s t a kammaren: herrar Näsström, Gillström, Axel Andersson, Birger Andersson, Ivar Johansson, Fritz Persson, Virgin, Svensson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Bengtson, Harry Carlsson, Mårtensson, Holmberg och Dahlén; samt

från a n d r a kammaren: herrar Bohman, Blidfors, Almgren, Eliasson i Sundborn, fru Lewén-Eliasson, herr Bergman, fröken Olsson, herrar Nihlfors, Lindholm, Johansson i Norrköping, Gustafsson i Uddevalla, Antonsson, Nelander, Källstad och Petersson.

### Reservationer

1) vid *punkten 1* (Utrikesförvaltningen: Avlöningar) av herrar *Virgin, Holmberg, Bohman* och *Petersson*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 257 och II: 327, och att därför

*dels* de två sista meningarna i det stycke i utskottets yttrande, som på s. 2 börjar med »Såsom i» och på s. 3 slutar med »och II: 327», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Emellertid visa samstämmiga uppgifter från skilda håll att ett inbördeskrig pågår i Sudan mellan den härskande folkgruppen i norr och minoriteten i de södra provinserna. Konflikten drivkraft synes vara motsättningar av religiös och raskaraktär. Allt tyder på att en befolkningsdel av annan ras och tro bekämpas med upprörande grymhet och brutalitet.

Under dessa omständigheter förefaller det utskottet självklart, att Kungl. Maj:t kommer att begagna de möjligheter som kunna föreligga att uppskjuta utbetalningen av biståndsmedel. Ett intresse för ökat handelsutbyte med Sudan borde knappast heller särskilt uppmuntras innan stabila och godtagbara förhållanden ha återupprättats inom landet.

Av det anförda följer att utskottet inte kan biträda Kungl. Maj:ts förslag att nu inrätta ett beskickningskansli i Sudan, för vilket ändamål i propositionen avsetts en förste ambassadsekreterare i Ae 23 som t. f. chargé d'affaires och ett kanslibitråde.

Med hänsyn till avlöningsanslagets storlek och dess karaktär av förslagsanslag torde utskottets förslag icke påkalla någon omräkning av avlöningsstaten eller medelsanvisningen. Detsamma gäller även övriga av förslaget berörda anslag.»

*dels ock* utskottets hemställan i nedan angivna delar bort ha följande lydelse:

»II. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 257 och II: 327 samt med avslag å motionen II: 455, sistnämnda motion i vad den avser medelsanvisning,

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra personalförteckningen för utrikesförvaltningen enligt vad i statsrådsprotokollet och av utskottet förordats,»

2) vid *punkten 18* (Omorganisation av utlandsinformation) av fru *Lewén-Eliasson*.

3) vid *punkten 23* (Upplyningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor) av herrarna *Axel Andersson, Bengtson, Harry Carlsson, Dahlén, Nihlfors, Nelander* och *Källstad*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 155 och II: 210, och att därför

*dels* det stycke i utskottets yttrande på s. 11, som börjar med »Med hänsyn» och slutar med »föreliggande motionerna», bort ha följande lydelse:

»Svenska FN-förbundet framhåller, att det fungerar dels som samarbetsorgan för organisationer och enskilda medborgare, som vilja främja FN:s idéer, dels som informationscentral i frågor, som spänna över FN:s hela verksamhetsområde. Det har i förenämnda utredning uttalats, att det får anses naturligt och tilltalande att statsmakterna genom ekonomiskt stöd bidrager till mångsidigheten vid belysningen av och informationen om FN, framför allt dess fredsbevarande uppgifter. Den av Kungl. Maj:t föreslagna höjningen med 10 000 kr. medger icke, att Svenska FN-förbundet i någon större utsträckning kan vidga och förbättra sin verksamhet. Detta blir såsom i motionerna framhållits så mycket svårare för förbundet som FN:s nordiska informationskontor i Köpenhamn nödgas inskränka sin verksamhet till följd av bristande ekonomiska resurser. Minskningen har till följd att det material, som från kontorets sida ställs till upplyningsarbetets förfogande, blir allt mindre. Följaktligen måste FN-förbundets kostnader stiga avsevärt, eftersom man har att räkna med ett ständigt behov av information från allmänhetens sida. Med hänsyn till det anförda och då såsom nämnts FN-förbundet torde komma att spela en ledande roll i samordningsfrågorna anser utskottet sig böra tillstyrka motionerna I: 155 och II: 210. Till följd härav bör det av Kungl. Maj:t för förbundet föreslagna bidraget höjas med 25 000 kr. och anslaget uppräknas med nämnda belopp.»

*dels ock* utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 155 och II: 210, till *Upplyningsverksamhet rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor* för budgetåret 1966/67 anvisa ett anslag av 628 000 kr.»